

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku C. C.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.  
o wypłatę emerytury,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 17 grudnia 2018 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2017 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy C. C. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W. z dnia 29 września 2016 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W. o wypłatę emerytury.

Sąd Apelacyjny podzielił ocenę prawną Sądu pierwszej instancji, przyjmując - z powołaniem się na art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), że w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Wnioskodawca, nabył prawo do emerytury wojskowej od dnia 12 września 1991 r., której wysokość od dnia 1 marca 2014 r. wynosi 5475,77 zł.

Wnioskodawca zatrudniony w okresie od dnia 1 marca 1995 r. do dnia 30 września 2014 r. na Uniwersytecie [...] we W., podlegał ubezpieczeniu społecznemu i w dniu 14 maja 2014 r. złożył wniosek o emeryturę. Organ rentowy decyzją z dnia 9 lipca 2014 r. przyznał prawo do emerytury w wysokości 1722,06 zł, zawieszając jej wypłatę wobec kontynuowania przez wnioskodawcę zatrudnienia.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, wskazując na naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 8 ust. 2 Konstytucji RP i art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP poprzez nierozpoznanie zarzutów z aktów hierarchicznie wyższych w porządku prawnym, art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP poprzez jego niezastosowanie lub niewłaściwe zastosowanie, na skutek czego przy wydawaniu zaskarżanej decyzji doszło do pozbawienia wnioskodawcy prawa do jego własności, oraz art. 1 protokołu Nr 1/Nr 4 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. oraz w Strasburgu dnia 16 września 1963 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175/2 ze zm.) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, na skutek czego przy wydawaniu zaskarżanej decyzji doszło do pozbawienia wnioskodawcy prawa do jego własności. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez „nie odniesienie się, lub nie odniesienie się co do istoty, wszystkich podniesionych zarzutów” - tj. art. 8 ust. 2 Konstytucji RP i art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP poprzez nierozpoznanie zarzutów z aktów hierarchicznie wyższych w porządku prawnym oraz art. 386 § 1 k.p.c. i art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. poprzez nie orzeczenie co do istoty sprawy, pomimo tego, że istniały ku temu przesłanki. W oparciu o te zarzuty wniósł o uchylenie i zmianę zaskarżanego wyroku w całości (z jednoczesnym uchyleniem w całości wyroku Sądu pierwszej instancji) - w tym m.in. poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy określonego przez niego roszczenia w postaci wypłacenia przyznanej przez organ rentowy (ZUS) emerytury obok, a nie zamiast świadczenia emerytalnego otrzymywanego z Wojskowego Biura Emerytalnego we W., oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania za wszystkie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości (z jednoczesnym uchyleniem wyroku Sądu pierwszej instancji) i orzeczenie co do istoty sprawy - w przypadku uznania, że podstawa naruszenia prawa materialnego

jest oczywiście uzasadniona, a podstawa naruszenia przepisów postępowania okazała się nieuzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne wymagające wyjaśnienia – „Czy wynikająca z art. 95 Ustawy o emeryturach i rentach z FUS zasada wypłaty tylko jednego świadczenia (większego lub wybranego), pomimo przyznania prawa do więcej niż jednego świadczenia, nie narusza konstytucyjnego prawa własności i gwarancji ochrony praw nabytych w sytuacji, w której Ubezpieczony miał skonkretyzowane oczekiwanie wypłaty świadczenia (obok, a nie zamiast) opartego na konkretnej decyzji o przyznaniu prawa do emerytury?”

W ocenie pełnomocnika wnioskodawcy, rozstrzygnięcie tej kwestii ma istotne znaczenie dla zaufania obywateli wobec prawa i gwarancji otrzymania świadczeń wobec spełnienia ustawowych przesłanek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o

przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 nr 13, poz. 5).

Nie budzi żadnych wątpliwości, że regułą wyrażoną w art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, jest to, iż zbieg prawa do kilku świadczeń określonych w ustawie rodzi dla organu rentowego obowiązek wypłaty tylko jednego - wyższego - świadczenia. Zainteresowanemu przysługuje jednak wybór: jeżeli zażąda wypłaty niższego świadczenia, żądanie będzie musiało zostać uwzględnione. Jeśli zainteresowany nie złoży żadnego oświadczenia w tej kwestii, organ rentowy kontynuuje wypłatę świadczenia wyższego. Wybór niższego z przysługujących osobie zainteresowanej świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych należy do sfery jego samodzielnych uprawnień i nie podlega ocenie sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1997 r., II UKN 218/97, OSNAPiUS 1998 nr 13, poz. 401).

Należy także wskazać, że w wypadku zbiegu świadczeń emerytalnych wnioskodawcy z dwóch tytułów, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 lutego 2010 r., II UZP 10/09 (OSNP 2010 nr 17-18, poz. 215) uznał, że nie można wyłączyć nabycia prawa do emerytury przewidzianej w ustawie emerytalnej przez żołnierza zawodowego, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy nie zostały uwzględnione przy obliczaniu emerytury żołnierza zawodowego. Uchwała ta odnosi się jednak do kwestii przyznania prawa do świadczeń emerytalnych z dwóch tytułów, nie regulując zasady ich wypłaty. W tym zakresie zastosowanie znajdują powołane wyżej przepisy odnoszące się do zbiegu

prawa do świadczeń. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13 (LEX nr 1394110), wskazano, że zbieg prawa do emerytury wojskowej z prawem do emerytury przysługującej z ubezpieczenia społecznego rozstrzygają reguły przewidziane w ustawie emerytalnej - art. 95 ust. 2 i art. 98 ust. 1 oraz art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2225 ze zm.). Wnioskodawca po nabyciu prawa do emerytury wojskowej podjął dalsze zatrudnienie i odprowadzał z tego tytułu składki na ubezpieczenie emerytalne, wskutek czego po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego spełnił warunki do przyznania mu prawa do emerytury z systemu powszechnego. Powołane wyżej przepisy wyraźnie i jednoznacznie stanowią, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Trudno też uznać, że powyższe rozwiązanie zawarte w art. 95 ustawy emerytalnej w wobec określonej kategorii emerytów, w jakikolwiek sposób narusza wzorce konstytucyjne zawarte w art. 8 ust 2 Konstytucji RP (przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej), art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP (1. Każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia. 2. Własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej), czy art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP (1. Ratyfikowana umowa międzynarodowa, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. 2. Umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową).

Natomiast odnośnie do podnoszonego przez skarżącego naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. godzi się przypomnieć treść art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c., zgodnie z którym podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Skarżący nie może zatem skutecznie powoływać się na brak wszechstronnego i wnikliwego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ponieważ zakres ten nie jest objęty kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. Takie stanowisko zajął również sam Sąd Najwyższy w

postanowieniu z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05 (OSNC 2006 nr 4, poz. 76).

Tym się kierując, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.